

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové, soudce Mgr. Ondřeje Bartoše a soudkyně JUDr. Ivony Šubrtové ve věci

žalobce: **V. Z.**
zastoupený L. R., obecnou zmocněnkyní

proti
žalovanému: **Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje**
Odbor služby dopravní policie
se sídlem Ulrichovo náměstí 840/4, 501 01 Hradec Králové

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2024, č. j. KRPH-82062-10/ČJ-2024-0500DP,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2024, č. j. KRPH-82062-10/ČJ-2024-0500DP, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci k jeho rukám náklady řízení ve výši 3 092 Kč do 30 dnů od právní moci rozsudku.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce se domáhal zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství

policie Královéhradeckého kraje, Dopravního inspektorátu Hradce Králové (správní orgán prvního stupně) ze dne 12. 9. 2024, č. j. KRPB-82062-8/ČJ-2024-050206, jímž správní orgán prvního stupně zamítl jeho žádost o povolení obnovy řízení ve věci přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu).

2. Uvedeného přestupku se žalobce dopustil tím, že dne 21. 3. 2024 ve 8:20 hodin v Hradci Králové v Poděbradově ulici vedle domu č. p. 570/8 nepřizpůsobil rychlost jízdy zejména svým schopnostem, vlastnostem vozidla a nákladu, předpokládanému stavebnímu a dopravně technickému stavu pozemní komunikace, její kategorii a třídě, povětrnostním podmínkám a jiným okolnostem, které je možno předvídat podle § 18 odst. 1 zákona o silničním provozu. Žalobce jako řidič vozidla Opel Astra 1.7 CDTI Caravan, registrační značky 7H71848, se zalekl nakladače Schaeff TL70s stojícího u levého okraje vozovky, strhl řízení vpravo a narazil do betonové podezdívky domu č. p. 570/8 a zaparkovaného nákladního automobilu Iveco, registrační značky 7H30549. Přestupek byl projednán téhož dne v příkazním řízení na místě pod č. j. KRPB-29357/PŘ-2024-050206. Žalobce podepsal příkazový blok a uhradil pokutu ve výši 1 500 Kč.

II. Žaloba

3. Žalobce navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení žalovanému. Nezákonnost napadeného rozhodnutí spatřoval v tom, že žalovaný i správní orgán prvního stupně překročili své pravomoci, když sami hodnotili úroveň jeho jazykových znalostí pro příkazní řízení na místě, přestože při vyšetřování dopravní nehody na svou nedostatečnou znalost českého jazyka upozornil, a současně k vyřízení věci v příkazním řízení na místě nebyly splněny zákonné podmínky, jelikož absentoval jeho souhlas s tímto postupem.
4. Namítal, že rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je založeno pouze na vyjádřeních policistek z oddělení pobytových agend, odboru cizinecké policie Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje (prap. M. M. a prap. P. B.), které s žalobcem komunikovaly v nesouvisejícím správním řízení a které nemohou být kompetentní pro posuzování, zda je úroveň jeho českého jazyka dostatečná k porozumění podstaty příkazního řízení. Žalobce současně vytkl, že správní orgán prvního stupně mu při nahlížení do spisu dne 4. 9. 2024 před vydáním rozhodnutí neumožnil se vyjádřit ke všem podkladům tohoto rozhodnutí, jelikož stěžejní vyjádření policistek prap. M. M. a prap. P. B. o jazykové úrovni žalobce nebyla součástí správního spisu.
5. Ohledně samotné dopravní nehody žalobce uvedl, že ji zapříčinil P. B., řidič nakladače, který po dopravní nehodě s tímto vozidlem odjel z původního místa ke krajnici a policii posléze nepravdivě sdělil, že tam stálo i v čase dopravní nehody.
6. Z důvodu své jazykové bariéry žalobce na místo dopravní nehody přivolal svou družku, paní L. R., která česky rozumí lépe než on a dále její zaměstnavatelku, která je právně vzdělaná, aby v této věci byla zajištěna jeho práva a aby se ujistil, že na místě nehody nebude policie činit žádná zásadní rozhodnutí. Žalobce trval na tom, že dopravní nehodu nezpůsobil. Zasahující policistka jej i zaměstnavatelku jeho družky ujistila, že věc nebude řešena příkazním řízením na místě s ohledem na odlišné verze účastníků dopravní nehody. Žalobce namítl, že po příjezdu dopravní policie, kterému již nebyla přítomna zaměstnavatelka jeho družky, s ním nikdo ze zasahujících policistů nekomunikoval,

neumožnili mu se k věci vyjádřit, a nikdo jej nepoučil, že se podpisem příkazového bloku vzdává důkladnějšího zjišťování skutkového stavu. Žalobce odmítl zaplatit na místě uloženou pokutu. Tuto zaplatil až poté, co mu policejní hlídka sdělila, že mu jinak nevrátí jeho osobní doklady.

7. Žalobce dále poukazuje na to, že v protokolu o nehodě v silničním provozu s projednáním ze dne 21. 3. 2024, č. j. KRPB-29357-3/PŘ-2024-050206 je v rubrice „vyjádření pachatele přestupku“ rukou dopsané „Beru na vědomí“, přičemž toto bylo dopsáno policistou a nikoli žalobcem.
8. Žalobce navrhl, aby soud zhlédl záznam ze služebních kamer dopravní policie, eventuálně záznamy pořízené na místě nehody, které má k dispozici žalobce.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě uvedl, že obnovit řádně ukončené příkazní řízení na místě, kterým byla uložena pokuta příkazem na místě, lze pouze za předpokladu, že žadatel (přestupce) neudělil souhlas s uložením pokuty v příkazním řízení na místě, myšleno tak, že došlo k záměně osoby přestupce. Ostatní námitky označil žalovaný za nepodstatné, protože nebyla splněna jediná přípustná podmínka pro povolení obnovy příkazního řízení na místě, neboť v projednávané věci k záměně osoby přestupce nedošlo.

IV. Posouzení věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy první a druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s.“), přičemž rozhodl bez jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu věci v době rozhodování žalovaného, přičemž rozsah přezkumu vymezil žalobce v žalobních bodech (§ 75 s. ř. s.).
11. Žaloba je důvodná.
12. Po provedeném přezkumu krajský soud – vycházející z obsahu předloženého správního spisu, jímž se dokazování v soudním řízení správním neprovádí – konstatuje, že správní orgány nerozhodly v souladu se zákonem a věcně správně.
13. Podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu *řízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.*
14. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu se plyne, že obnova řízení na žádost účastníka řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu přichází v úvahu u přestupku, za nějž byla obviněnému uložena pokuta příkazem na místě dle § 92 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, výjimečně, a to jen tehdy, pokud žadatel neudělil souhlas s uložením pokuty příkazem na místě. Předpokladem povolení obnovy řízení v takovém případě je zpochybnění výslovného (aktivního) souhlasu obviněného s uložením pokuty, a to důkazy, prokazujícími absenci takového souhlasu (srov. usnesení

rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010-65, a též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 9. 2015, č. j. 8 As 193/2014-35, a ze dne 19. 1. 2017, č. j. 7 As 243/2016-26).

15. Smyslem obnovy řízení, v němž byla uložena pokuta příkazem na místě, je přitom odstranění zjevné nespravedlnosti, která v takovém řízení nastala. Institut obnovy řízení je mimořádným opravným prostředkem, který umožňuje nápravu nesprávných skutkových zjištění v již pravomocně skončeném řízení. K výkladu možnosti obnovy řízení, v němž byla uložena pokuta příkazem na místě, je třeba zároveň přistupovat tak, aby nebyl zcela popřen smysl takového řízení jako neformálního typu řízení o přestupku, v němž se zachycují skutkové otázky zjednodušeným způsobem, aby se z institutu obnovy řízení nestal způsob, jak v případech původně řešených v takovém řízení uniknout sankci za přestupek (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 103/2011-87, ze dne 24. 5. 2017, č. j. 6 As 296/2016-65, a ze dne 4. 3. 2021, č. j. 9 As 259/2019-40).
16. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 3. 2021, č. j. 9 As 259/2019-40, žadatel o obnovu řízení je povinen tvrdit a doložit takovou skutkovou verzi reality, která je způsobila jeho souhlas s vyřízením věci v blokovém řízení zpochybnit.
17. Současně platí, že pokud žadatel v žádosti o obnovu řízení podané podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu zpochybní svůj souhlas s uložením pokuty v blokovém řízení, musí při splnění ostatních podmínek pro obnovu řízení být provedeno šetření za účelem zjištění, zda tento souhlas skutečně udělal, či nikoliv (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, č. j. 1 As 21/2010 – 65, bod [35]).
18. Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný podal dne 9. 8. 2024 žádost o obnovu příkazního řízení. V této žádosti uvedl, na základě jakých skutečností měl za to, že věc bude řešena ve standardním správním řízení. Zasahující policistce prostřednictvím přivolané osoby s právním vzděláním sdělil, že má obavu z toho, že se k věci nebude moct dostatečně vyjádřit s ohledem na svou jazykovou bariéru, a proto tato právně vzdělaná osoba z místa odjela až po výslovném ujištění zasahující policistky, že proběhne standardní správní řízení. Žalobce uvedl, že ačkoli se na místě dožadoval, aby si jej dopravní policie o průběhu dopravní nehody vyslechla, nestalo se tomu tak. Žalobce měl nicméně za to, že dopravní nehoda bude dále šetřena, a bude se moci ke všemu vyjádřit později, čemuž odpovídá to, že se týž den v odpoledních hodinách na příslušné oddělení policie v doprovodu této právně vzdělané osoby dostavil. V žádosti o obnovu řízení podrobně popisuje, jak se dle něj dopravní nehoda stala. Uvádí, že i jeho družka chtěla dosvědčit, co viděla, ale policisté jí to neumožnili. Před vydáním prvostupňového rozhodnutí žalobce správnímu orgánu prvního stupně zaslal své vyjádření k podkladům rozhodnutí ze dne 10. 9. 2024, ve kterém navrhl, aby správní orgán prvního stupně vyslechl zasahující policisty, zejména pak policistku, které sděloval, že neovládá český jazyk, a která s ním a jím přivolanými osobami komunikovala. Dále se dožadoval, aby správní orgán prvního stupně vyslechl jeho družku a její zaměstnavatelku (právně vzdělanou osobu), které přijely na místo nehody.
19. Lze konstatovat, že žalobce v žádosti o povolení obnovy řízení uvedl takové skutečnosti, které jsou způsobily jeho souhlas s vyřízením věci v příkazním řízení na místě zpochybnit.
20. Ze šetření správního orgánu prvního stupně, jehož závěry plně převzal žalovaný, za účelem zjištění, zda žalobce v příkazním řízení na místě k němu udělal či neudělal souhlas, vyplývá, že se správní orgán prvního stupně v řízení o povolení obnovy omezil pouze na zjišťování

úrovně českého jazyka žalobce. Správní orgán prvního stupně ani žalovaný neprošetřili námitky žalobce, že na místě projevil vůli, aby věc byla řešena ve „standardním“ správním řízení, kde se bude moci vyjádřit ke všem okolnostem dopravní nehody, a to v přítomnosti jím zvolené osoby, jejímž rodným jazykem je čeština, neboť on se jednacím jazykem dostatečně nedorozumí. Žalovaný rozhodl, aniž by se s těmito námitkami vypořádal a za tímto účelem si vyžádal alespoň vyjádření zasahující policistky, která s žalobcem, jeho obecnou zmocněnkyní a její zaměstnavatelkou o tom, v jakém řízení bude věc řešena, komunikovala.

21. Pro úplnost krajský soud uvádí, že podle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, čl. 6 odst. 3 písm. e) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a § 16 odst. 3 správního řádu má každý, kdo prohlásí, že neovládá jazyk, ve kterém se jednání vede, právo na tlumočníka. Judikatura sice dovodila, že i pokud přestupce neovládá český jazyk, nemusí absence tlumočníka nutně znamenat, že by věc nebylo možné projednat v příkazním řízení na místě. Tato možnost ovšem připadá v úvahu tehdy, pokud přestupce v daném případě porozuměl tomu, jaké porušení povinnosti je mu kladeno za vinu a jaká sankce mu má být za jeho protiprávní jednání uložena, což lze v případech jako je např. nedodržení nejvyšší povolené rychlosti jednoznačně dovodit (viz rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 2. 2018, č. j. 30 A 43/2017-66). V takovém případě pak podpis podezřelého na pokutovém bloku vyjadřuje souhlas pachatele přestupku s tím, že přestupek byl spolehlivě zjištěn a věc bude projednána ve zkráceném řízení na místě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2010, č. j. 8 As 68/2010-81).
22. Judikatura kromě zfalšování podpisu a záměnu identity (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 21/2010-65) dovodila další důvod pro obnovu řízení dle výše uvedeného ustanovení. V rozsudku ze dne 27. 10. 2016, č. j. 2 As 183/2016-38, Nejvyšší správní soud konstatoval, že za důvod pro povolení obnovy blokového řízení lze považovat i donucení k podpisu násilím, vážnou a bezprostřední pohrůžkou násilí nebo za stejných podmínek učiněnou pohrůžkou jiné srovnatelně závažné újmy.
23. Krajský soud *per argumentum a simili* dospěl k závěru, že pokud nesoulad mezi vůlí a jejím projevem způsobený donucením k podpisu splňuje podmínku pro obnovu řízení dle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu, není důvod, aby tuto podmínku nesplňoval také nesoulad mezi vůlí a jejím projevem způsobený jednáním v právním omylu, způsobeném nedostatečnou znalostí jazyka, v němž se vede řízení.
24. Obecně tak lze uzavřít, že neudělení souhlasu k příkaznímu řízení na místě v souvislosti s omylem vyvolaným žalobcovou nedostatečnou znalostí jednacímho jazyka, kdy žalobce podepsal příkazový blok, aniž by věděl, že tím vyjadřuje svůj souhlas s rozhodnutím věci ve zjednodušeném řízení příkazem na místě, by bylo možné považovat za důvod pro obnovu řízení podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Krajský soud ovšem nyní nečiní závěr o tom, zda tato skutková podstata byla v případě žalobce skutečně naplněna. K tomu je potřeba zásadní doplnění dokazování, jehož provádění v řízení před soudem by přesahovalo jeho přezkumný rámec a soud by jím nahrazoval činnost správních orgánů, což mu zásadně nepřísluší. Správní orgány totiž žalobcovu skutkovou verzi bez dalšího odmítly jako irelevantní pro obnovu řízení a nijak se nezabývaly prokázáním žalobcem tvrzených skutečností.
25. Právní omyl vyvolaný nedostatečnou znalostí jednacímho jazyka, tedy absence skutečné vůle udělit souhlas s projednáním věci ve zkráceném příkazním řízení, obecně může být

důvodem pro obnovu tohoto řízení. Bude tedy na správních orgánech, aby se zabývaly tím, zda žalobce vzhledem k tvrzené neznalosti jazyka skutečně projevil skutečnou, pravou a vážnou vůli směřující k tomu, že věc bude projednána v přestupkovém řízení. Za tím účelem provedou v potřebném rozsahu dokazování, zejména výslechem osob, které byly přítomny klíčovými okamžikům jednání na místě – žalobcovy družky, její zaměstnatelky JUDr. K. V., zasahující policistky (z jejíž strany se žalobci mělo dostat ujištění, že věc nebude řešena příkazem na místě), případně policisty, který rozhodoval v příkazním řízení. Posoudí, nakolik byl souhlas žalobce skutečně dán. V případě pochybností budou postupovat v souladu se zásadou *in dubio pro reo*.

26. Pokud se správní orgány budou zabývat úrovní žalobcovy znalosti češtiny, vyhodnotí relevanci této úrovně v kontextu s dikcí ustanovení § 16 odst. 3 správního řádu, které stanoví, že každý, kdo prohlásí (*sic!*), že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočníka. V řízení objasní a posoudí, nakolik bylo právo žalobce, zaručené mu právě citovaným ustanovením správního řádu, v příkazním řízení zachováno.

V. Závěr a náklady řízení

27. Soud na základě výše uvedených námitek shledal žalobu důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro vady řízení, kdy shledal, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění. Současně soud podle § 78 odst. 4 vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému.
28. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
29. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce byl ve věci zcela úspěšný, má tedy proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení v rozsahu soudního poplatku ve výši 3 000 Kč a poštovného za podání žaloby soudu ve výši 92 Kč, celkem 3 092 Kč. Přiměřenou lhůtu k plnění stanovil soud podle § 160 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.

Poučení

Rozsudek, který byl doručen účastníkům, je v právní moci (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 28. května 2025

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu